

GÄVLE TINGSRÄTT
D3
H3

DOM
2021-11-19
meddelad i
Gävle

Mål nr: B 2768-21

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

JOHN Karl Emil Österberg, 19930529-0752
Frihetsberövande: Häktad
Femte Tvärgatan 20 Lgh 1107
802 84 Gävle

Offentlig försvarare:

Advokat Christian Forslind
Advokatfirman De Basso AB
Första Magasinsgatan 5
803 10 Gävle

Åklagare

Kammaråklagare Anna Maria Larsson
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Örebro
Box 1634
701 16 Örebro

Målsägande

1. Sekretess M1, se Partsbilaga sekretess
Sekretess

Målsägandebiträde:

Advokat Michaela Nyqvist
Advokatbyrån Thomas Bodström AB
Första Magasinsgatan 5
803 10 Gävle

2. Sekretess M2, se Partsbilaga sekretess
Sekretess

Målsägandebiträde:

Advokat Carina Abrahamsson
Advokatbyrån Carina Abrahamsson AB
Norra Skeppargatan 19
803 20 Gävle

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Lantmäterigatan 4
Telefon
026-17 67 00

Öppettider
måndag - fredag
09:00-16:00

Postadress
Box 1194
801 36 Gävle

E-post
gavle.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.gavletingsratt.domstol.se

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Våldtäkt, 6 kap 1 § 1 st 1 men och 3 men 3 p brottsbalken
2021-01-21 -- 2021-03-05 (2 tillfällen)
2. Våldtäkt, 6 kap 1 § 1 st 1 men brottsbalken
2021-09-05

Påföljd m.m.

Fängelse 4 år

Skadestånd

1. John Österberg ska betala skadestånd till M1 med 150 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 5 mars 2021 till dess betalning sker.
2. John Österberg ska betala skadestånd till M2 med 120 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 5 september 2021 till dess betalning sker.

Häktning m.m.

John Österberg ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Sekretess

Sekretessen enligt 35 kap. 12 § och 21 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifter som framkommit vid tingsrättens förhandling inom stängda dörrar och för uppgifter i målet som kan eller riskerar att röja målsägandenas identiteter ska bestå. Så gäller även partsbilagan till domen.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Christian Forslind får ersättning av staten med 147 582 kr. Av beloppet avser 110 010 kr arbete, 7 178 kr tidsspillan, 878 kr utlägg och 29 516 kr mervärdesskatt.
 2. Carina Abrahamsson får ersättning av staten för sitt arbete som målsägandebiträde med 89 953 kr. Av beloppet avser 71 962 kr arbete och 17 991 kr mervärdesskatt.
 3. Michaela Nyqvist får ersättning av staten för sitt arbete som målsägandebiträde med 86 913 kr. Av beloppet avser 52 013 kr arbete, 16 313 kr tidsspillan, 1 204 kr utlägg och 17 383 kr mervärdesskatt.
 4. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträden.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagarens yrkanden, se stämningsansökan i bilaga 1.

Målsäganden 1:s (M1) genom målsägandebiträdet advokaten Michaela Nyqvist yrkanden, se bilaga 2

Målsäganden 2:s (M2) genom målsägandebiträdet advokaten Carina Abrahamsson yrkanden, se bilaga 3.

Inställningar

John Österberg har förnekat gärningarna och bestridit skadeståndsyrkandena. Vidare har han vitsordat sättet att beräkna yrkade räntor som skäliga i och för sig, men samtidigt förklarat att han inte kan vitsorda några yrkade kapitalbelopp som skäliga i och för sig.

UTREDNING

Rätten har upptagit bevisning i enlighet med av åklagaren åberopad bevisning, se stämningsansökan.

På John Österbergs begäran har tingsrätten hållit vittnesförhör med Camilla Johansson, Maine Wassberg, Olga Andersson och Katharina Garrick.

Det antecknas att tingsrätten har med stöd av 1 kap 3 a § 4 stycket rättegångsbalken avgjort målet med två nämndemän, sedan en nämndeman insjuknat efter första förhandlingsdagen.

M1 har sammanfattningsvis uppgett bl.a. följandeÅtalspunkten 1.1

Vid händelsen i januari 2021 var hon inskriven inom psykiatrin vid sjukhuset i Gävle. Hon drabbades av flera krampanfall och vid ett av anfallen var det kvällsfika. Hon erhöll då en injektion med kramplösning. John Österberg, legitimerad sjukskötare,

berättade för henne att man kunde drabbas av allergiska reaktioner ”i körtlarna” på grund av injektionen. Hon skulle därför enligt John Österberg undersökas i ett rum kallat undersökningsrummet. Hon låg på sidan på britsen i rummet med huvudet mot väggen. Hon visade sin rumpa och John Österberg förde ett finger in i hennes anus. Hon skämdes. Det var obehagligt och det gjorde ont. Det är riktigt att hon först under polisförhör i anledning av händelsen i mars 2021 berättade om händelsen i januari s.å.

Åtalspunkten 1.2

Hon drabbades av svår sjukdom och vårdades åter igen på psykiatrisk avdelning under mars 2021. Hon trappade av på narkotikaberoende. Hon kunde krampa 3-4 gånger/dag. Hon hade kontakter med Johan Österberg och hon hade stort förtroende för honom, som hon uppfattade som snäll. Han gjorde sig tid att lyssna på henne. När hon i januari 2021 talade om för Johan Österberg att hon misstänkte en urinvägsinfektion sade han att han skulle ringa en läkare och fråga vad som skulle göras. John Österberg sade sedan att han skulle undersöka henne. Hon trodde att en undersökning skulle göras. Han sade i undersökningsrummet att han inte såg så bra och bad därför henne att sätta upp ena hennes avklädda ben mot en vägg. Hon låg då ned på en brits. Hon var svullen kring blygdläpparna och John Österberg stoppade in ett finger i slidan och fingrade på blygdläpparna. Hon tror att han använde ett finger. Det gjorde ont. Han drog ur fingret igen och hon sade åt honom att det gjorde ont. John Österberg sade att han måste stoppa in ett finger i hennes slida. Hon tror att han ”körde runt” fingret. Efteråt sade han att allt tydde på att hon hade en urinvägsinfektion och att han ”skulle skicka upp ett test”. Hon berättade för annan personal om undersökningen som då sade att så där ska en undersökning av misstanke om urinvägsinfektion inte gå till. Hon hade svårt att förstå vad som hade hänt. Hon kände tillit till John Österberg. Hon ville inte tro att det var sant. Hon trodde och hoppades på att John Österberg ”skulle stå för vad han gjorde”.

M2 har sammanfattningsvis uppgett bl.a. följande.

Hon uppger sig vara diagnostiserad bipolär typ 2 innebärande djupa depressioner som varvas med perioder av väldigt bra välbefinnande. Hon var drabbad av överklighetskänslor och var/är periodvis drabbad av stark ångest och avsaknad av

lyckokänsla. Ångestattackerna kunde uppstå flera gånger varje dag. Hon träffade på John Österberg ”då och då” och den psykiatriska avdelningen upplevde hon som en trygg plats att vara på när hon var sjuk. Vid ett tillfälle drabbades hon av ”jättelång” ångestattack som varade i längre tid än 1½ timme. Hon tog olika sorters mediciner med attacken hävdes inte. Hon mötte Beatrice Svensson som sade åt henne att ”prata med John Österberg”. Hon mötte John Österberg utanför medicinrummet på avdelningen. Han sade då att vi provat alla mediciner som läkaren förskrivit. Han föreslog då en injektion med Phenergan. Hon sade nej till det förslaget. John Österberg föreslog då Phenergan-injektion i förebyggande syfte. Hon accepterade förslaget. Hon förlitade sig på vården men har numer insett att Phenergan aldrig tas i förebyggande syfte. Normalt tas medicinerna på ”hennes” rum. Denna gång togs injektionen i behandlingsrummet. Efteråt sade John Österberg att det var rutin att kolla biverkningar och att han skulle undersöka ”hennes körtlar”. John Österberg undersökte hennes ”körtlar” i halsregionen, under armarna och innanför låren. Hon tyckte det var lite obehagligt. Hon hade tunna byxor på sig. John Österberg sade att han behövde känna på könet. Hon tänkte och undrade varför det inte var en kvinnlig underskötare eller kvinnlig sjuksköterska var närvarande. Hon gick med på undersökningen och lades sig på en brits i rummet. Byxor och trosor drogs ned. John Österberg kände på henne skön. Hon kände att hon var ”helt slut” efter ångestattacken. I magen kändes det hela fel. Hon gick bara med på undersökningen. John Österberg sade då att ”tyvärr måste jag känna inuti dig också”. Han bad henne ställa sig på alla fyra på britsen. Han förde in sina fingrar i henne och ”grävde runt i 2-3 minuter”. Han stod bakom henne och han sade att hon inte hade några biverkningar. Trosorna och byxorna drogs upp och hon hade inte vågat och vågade inte ifrågasätta undersökningen.

Efter undersökningen frågade hon Beatrice Svensson om det är sant att man kollar körtlar efter det att injektionssprutan tagits? Hon såg i Beatrice Svenssons blick att något var fel. Hon var rädd för att ifrågasätta vården, särskilt när hon var ”nere på botten”. Hennes tillstånd försämrades och behövde därefter dygnet-runt-stöd. John Österberg visste om att hon hade självmordstankar. Hon har hört att en annan patient

också utsatts och att John Österberg blev avstängd på grund av detta. Hon kan inte förstå hur vården tog risken och lät John Österberg jobba vidare.

Injektionen togs på annorlunda sätt än vanligt. Normalt tas byxorna inte av vid sprutan. John Österberg hade sagt att det var rutin att undersöka eventuella biverkningar samt att han sade ”det är ingen fara – jag är van”.

Dagen efter hade John Österberg ställt följdfrågor till henne och hon kände att hans frågor var avvikande.

Hon känner inte M1 och hon har inte haft någon kännedom om att John Österberg varit avstängd förrän tidningarna skrev om detta (utredningen i målet tyder på att det var torsdagen den 9 september 2021, tingsrättens anmärkning). Phenergan tas aldrig i förebyggande syfte. Hon förstod att det John Österberg gjort var fel när hon hade pratat med Beatrice Svensson.

Först sade hon nej till sprutan. Hon bad inte om någon injektion. Det var John Österbergs förslag att ta sprutan ”i förebyggande syfte”. Hon anmälde till polisen dagen efter, den 6 september 2021.

John Österberg har sammanfattningsvis uppgett bl.a. följande.

I mars 2021 hade han haft ett tufft och stressigt pass. Han mötte M1 som var frustrerad/arg. Hon stod på ordination Stesolid. Hon trodde sig ha urinvägsinfektion. Hon berättade om en personlig sak som hänt henne tidigare i livet. Han tyckte att de kunde ta det senare. M1 ville prata enskilt med honom. M1 berättade att hon våldtagits av sin f.d. pojkvän, men ville inte anmäla detta där och då. M1 var uppmärksamhetssökande. Hon var frustrerad att han inte hjälpt henne med urinvägsinfektionen. M1 ville att han skulle kontakta läkare för läkemedel. Han sade åt henne att han inte kan ge läkemedel som inte ordinerats av läkare. M1 kallade då honom äcklig och sade ”att det här kommer du att få ångra”. Hon tjtade om Stesolid. Han skulle sluta sitt pass och klockan var ca 21.45. Passet slutar kl. 22.00. Det var 3 sjuksköterskor i tjänst den kvällen. Han beslöt sig för att jobba övertid och tog sig an

M1. Han berättade för M1 att hon skulle få hjälp dagen efter och skrev upp vad hon sagt angående sina misstankar om urinvägsinfektion på ett rondpapper, inte i journalen. Han erkänner att om en patient uppger sig ha varit våldtagen ska detta dokumenteras i journalen, men av olyckliga omständigheter blev det inte journalfört.

Angående händelsen i januari 2021 krampade M1 och han gav henne rektal Stesolid-lösning, som dokumenterades i journalen. Någon annan patientkontakt med henne minns han inte.

Vad gäller den ifrågasatt septemberhändelsen minns han hur Beatrice Svensson ropade och ville att han skulle hjälpa en patient. Han mötte upp M2 på hennes rum. Hon ville ha mer medicin för sin ångest. Han föreslog Phenergan-injektion. Helst skulle "Anna-Stina" ta den. Han hjälpte M2 med injektionen i behandlingsrummet. Han bad M2 att lägga sig på sidan för att komma åt "yttre kvadranten" på skinkan. Han informerade M2 om att hon fick 2 ml men han hade ingen/fick ingen kontakt med henne. M2 tog efteråt sig själv på halsen och sa att hon hade halsont. Han misstänkte förkylning. Han var stressad. Det är vanligt att känna på halsmandlarna och det är vanligt med förkylningar. M2 pratade om "myrkryp" i benen efter behandlingen och han skrev in symptomen i journalen. Han tänkte inte på Coronatest.

Efter avstängningen var personal oroliga för att utsättas av patienter. Manlig personal ombads "gå två", men det var en rutin som misssköttes ganska ofta. Orsaken var de stressiga arbetsförhållandena. Han upplevde det som att allt handlade om att "släcka eldar".

Han har varit chockad över anklagelserna och han känner att det är "helt sjukt" att en patient åter igen anklagar honom. Det måste ha gått ett rykte på avdelningen.

Han har pratat med sin kollega Henrik Larsson. Han har tidigare använt testosteron men har slutat. Han har sedan han slutade med testosterondopning haft problem med att få tillbaka sin egenproduktion av testosteron.

Vittnet, och sjuksköterskan sedan 35 år, Britta Eklund

M1 uppgav i mars 2021 att hon misstänkte att hon var drabbad av urinvägsinfektion, eftersom det sved i underlivet. Normalt tas urinprov och/eller urinodling för att säkerställa urinvägsinfektioner. Uppgiften att M1 undersökts gynekologiskt reagerade hon på. M1 uppgav att hon trodde att bakjournalsläkaren varit kontaktad i anledning av frågan och därför uppmanade hon M1 att se vad läkaren antecknat i hennes journal. M1 gav vid det tillfället inte intrycket av att John Österberg gjort något fel. Hon erhöll informationen om att han ”stoppat in fingret i slidan lite grann då”.

Vittnet Emma Andersson

Hon arbetade som kollega till John Österberg. Hon fick i mars 2021 reda på att John Österberg genomfört en underlivsundersökning. Hon ringde då verksamhetsledaren. M1 hade uppgivna problem med en urinvägsinfektion och att genomförd undersökning inte var ordinerad. M1 och John Österberg hade ingen dålig relation. Hon talade inte om för M1 att undersökningen inte var ordinerad. Av chefen fick hon reda på att det var ”ett övergrepp”. Hon har inte hört talas om några fler detaljer. Det är riktigt att behandlingsrummet kan nås av ”vem som helst”. Efter händelsen i september 2021 har personalen börjat tänka till.

Vittnet, skötaren, Emma-Maria Ström-Lindgren

M1 berättade för henne om vad som hänt i mars 2021. Uppgifterna kändes lite märkliga. Märkligt att just John Österberg genomfört undersökningen. Hon tror inte att sjuksköterskor gör sådana undersökningar. M1 uttryckte att hon inte ville att någon skulle vara arg på John Österberg ”för att läkaren sagt åt John Österberg att göra undersökningen”.

Vittnet AT-läkaren Anton Haglund

Han arbetade journatt den 5 mars 2021. Han har bl.a. uppgett att han tyckte det var ”lite konstigt” att göra en gynekologisk undersökning för misstanke om urinvägsinfektion. En sådan undersökning bedömde han inte som i vart fall akut och kunde vänta till dagen efter, att tas upp under rondan.

Vittnet polisinspektören Malin Larsson

M2 var under inledande förhöret upprörd, ledsen, saklig och kunde redogöra för ett händelseförlopp. Hon ställde obekväma frågor till M2. M2 gav uttryck för att förtroendet för sjukvården var skadat och hon hade litat på sjukskötaren och hade litat på John Österberg. Han gav uttryck för att hon inte hade vågat berätta förrän dagen efter. M2 uppgav att John Österberg övertalat henne att i förebyggande syfte ta en injektion Phenergan mot hennes svåra ångest. John Österberg hade då till annan personal uppgett att ”jag tar hand om henne” och de gick in i ett undersökningsrum. Vidare uppgav M2 att John Österberg uppgett att injektionen kunde ge biverkningar och att han nu skulle undersöka hennes ”körtlar”. John Österberg hade börjat med att undersöka körtlar kring halsen och ljumskarna. Därefter hade han undersökt utsidan av hennes kön. M2 gav uttryck för att det ”inte kändes ok”. Därefter hade John Österberg uppgett att han behövde undersöka ”inuti” också med sina fingrar. M2 sade att John Österberg hade engångshandskar på sig.

Vittnet undersköterskan Beatrice Svensson

Vittnet har bl.a. uppgett följande. M2 led av kraftig ångest. Därför vårdades hon på avdelningen. Måndagen den 6 september 2021 hade hon kökstjänst och såg att M2 såg ”uppgiven ut”. M2 frågade henne om det görs undersökningar i samband med injektioner? Hon gick till en kollega och frågade om det görs undersökningar efter injektioner med mediciner? Kollegan hade svarat nej. Hon berättade för M2 att det inte görs undersökningar ”efter injektioner”. M2 berättade därefter för henne att John Österberg – för att undersöka ”biverkningar” – känt på hennes hals och under armarna för att kontrollera om M2 drabbats av svullna körtlar. John Österberg hade därefter enligt M2 undersökt insidan av M2:s lår och ställt frågan om M2 hade svårt att kissa? M2 hade besvarat frågan med nej. John Österberg hade då känt utanpå ”pullan” och John Österberg sade att det var fråga om en rutinundersökning. M2 hade befunnit sig på en brits i undersökningsrummet och John Österberg hade börjat undersöka M2 ”inuti”. M2 hade uttryckt att hon kände sig utlämnad. M2 hade haft knäna på britsen medan John Österberg kände henne i underlivet.

M2 hade blivit jätteledsen när hon uppgett att inga undersökningar görs efter injektioner. Hon uppmanade M2 att polisanmäla händelsen. M2 hade ringt 114 14. Det var en lång väntetid.

Torsdagen den 9 september 2021 stod det ”i tidningen” uppgifter som gjorde att M2 reagerade och sade ”herregud, det har ju hänt tidigare”. M2 uttryckte då ”att hade Johan Österberg inte fått komma tillbaka hade det inte hänt mig”. M2 var uppriktigt förvånad och förstod inte riktigt. M2 var upprörd, ledsen och förvånad. Därefter uppehöll sig M2 på sitt rum och önskade dörren låst. M2 gav uttryck för att vara uppgiven. Möjligen var M2 mer förtvivlad än ledsen över det inträffade.

Det brukar hända att personer kommer in i behandlingsrummet samtidigt som undersökningar/behandlingar med patienter pågår. Hon har hört att John Österberg varit avstängd från arbetsplatsen.

Det kan vara så att patienter med instabil personlighetsstörning kan uppfattas som uppmärksamhetsstörda, manipulativa, arga, fientligt inställda, kan gråta för att få uppmärksamhet samt gråta för att manipulera.

Vittnet, tillika skötaren, Sven Didricksson

Han har bl.a. uppgett att M2 för honom uppgett att John Österberg i syfte att undersöka biverkningar undersökt hennes körtlar på halsen, under armarna och i underlivet. M2 hade stått på knäna för att John Österberg skulle komma åt. M2 hade uttryckt ”hur kan man ha sex igen efter något sådant här?”

Det finns ett fönster i behandlingsrummet. Vissa patienter kan vara utåtagerande, aggressiva, manipulativa och personalen kan vara rädd om och för sina värdesaker. Fönstret i behandlingsrummet ligger på våning 3 och vid undersökningar/behandlingar kan gardiner dras för fönstret och det finns viss utrustning i rummet som förhindrar insyn.

Vittnet sjuksköterskan, tillika vårdledaren, Sophie Klang

Hon är kollega med John Österberg sedan 3-4 år. Hon har träffat såväl M1 som M2. Under en helg hade en kollega ringt till henne och uppgett att det hänt något med en patient som inte var okej. Hon fick inte reda på några detaljer. Hon tycker inte att hon hört några rykten eller spekulationer om vad som hänt. Det var lite prat. Det hon hört var fundersamheter/oro om vad som hänt och vad som skulle hända. Hur ska man skydda sig och patienten från sådana här saker? Det borde vara två i rummet för att skydda sig från sådana här saker. John Österberg uttryckte att det vore bra med två i rummen. Han tror inte John Österberg följt rådet om två i rummet. Hon var tydlig och John Österberg var tydlig med att han tyckte det var en bra idé att vara två i rummet.

Hon har fått sig berättat lite grann från kollegor om vad som hänt i september 2021. Själv var hon på semester då. Hon fick information om att John Österberg gjort en undersökning på M2 och gjort saker på M2 som "inte kändes okej". Det skulle ha varit fråga om någon undersökning av en urinvägsinfektion och "om det var något som man kunde se"; svullen, rött eller något annat. Hon hade pratat med Emma-Maria Ström-Lindgren och Camilla (Johansson, tingsrättens anmärkning). Det var i sin tidigare roll som chef och vårdledare som hon emottog informationen avseende händelsen i mars.

Ingen patient har pratat med henne om vad som hänt mellan mars och september eller ens efter september.

Angående händelsen i mars sades det något om att John Österbergs skulle ha undersökt "körtlar" på något sätt och undersöka könsorganet på något sätt och "känna och titta på saker som inte kändes okej".

Vittnet, och sedan den 1 mars 2021 tillförordnade vårdenehetschefen, Kristina Kihlström

Hon har inte iakttagit några särskilda rykten. Hon nåddes i mars inte av andra mer konkreta detaljer än att det var fråga om "sexuellt övergrepp" och att John Österberg stängdes av från sitt arbete dagen därpå. Hon frågade John Österberg om hon fick

prata öppet på en arbetsplatsträff (APT) om händelsen i mars och att han blev avstängd. John Österberg hade svarat ja.

Efter händelsen i september 2021 blev proceduren densamma som tidigare; säkerhetschefen, avdelningschefen och HR-avdelningen informerades och John Österberg stängdes åter igen av. John Österberg reagerade denna gång starkt och var yvig i rörelserna. John Österberg hade frågat vilken patient som lämnat uppgifterna och han gav uttryck för frustration.

M1 och M2 har aldrig legat inne för vård samtidigt.

Det har hänt gränsöverskridande beteenden i vården tidigare och de flesta gånger har det varit personal som betett sig otillbörligt. Hon kan inte komma ihåg något tillfälle då det ska ha varit ogrundade anklagelser.

Vittnet Henrik Larsson

M1 berättade för honom efter händelsen i mars 2021 att John Österberg hade rört henne på ”ett konstigt sätt”/”olämpligt sätt”. Han rapporterade uppgifterna till kollegan Emma Andersson dagen efter. M1 gav uttryck för att John Österberg inte skulle råka illa ut. Det skulle ha rörts sig om någon vaginal undersökning. Vid hög arbetsbelastning förekommer det att patient och vårdande personal är ensamma i behandlingsrum.

Vittnet Simon Frisk

John Österberg har för honom uttryckt att M1 skulle hämnas på John Österberg om hon inte fick efterfråga medicin. M1 var drabbad av missbruksproblematik och vårdades på avdelningen. M1 hade uttryckt att John Österberg skulle få ångra att han förvägrade henne medicin.

Vad gäller händelsen i september 2021 har han uttryckt oro som manlig kollega och ville därefter inte gå ensam som personal.

Det är inte ovanligt att sjuksköterskor undersöker patienter ensamma.

Vittnet Emil Johansson

Han arbetade som kollega till Johan Österberg. Han hörde talas om en orimlig relation med en patient av sexuell karaktär. Johan Österberg hade berättat för honom att han var anklagad för övergrepp. Johan Österberg berättade inga detaljer. John Österberg gav uttryck för att det var jobbigt att vara anklagad. Han minns att M1 drabbades av krampanfall och gavs Stesolid med rektallösning och att M1 varit arg för att medicinen tagits rektalt.

Vittnet och sjukskötaren Kenneth Gottschalk

Han erfor att John Österberg i mars 2021 ringt jourläkare i anledning av en misstänkt urinvägsinfektion på M1. John Österberg hade sedan undersökt patienten. M1 hade uttryckt oro för ”vad som nu skulle hända med John Österberg” och gav inte uttryck för något negativt om John Österberg. Det finns ”ingen sjuksyster på planeten” som skulle erhålla svaret ”gynekologisk undersökning” från bakjourläkare i anledning av en misstänkt urinvägsinfektion.

Det är riktigt att en del patienter på avdelningen kan uppfattas som manipulerande, är drabbade av tillstånd som gränsar till psykos, att patienter kan ha stannat i sin sociala utveckling och att människor kan befinna sig i olika sociala mognadsgrader och att vissa patienter kan upplevas som uppmärksamhetssökande.

Han ser att patienterna på avdelningen med de sjukdomar de har är mer exponerade och mer utsatta för maktmissbruk i olika former.

Vittnet vårdaren Joakim Pårs

Han har pratad med John Österberg om händelserna, men John Österberg har inte pratat närmare om detaljer om vad som påstås ha hänt. Han har gett uttryck för att vara illa berörd över att han inte fått reda på mer.

M2 har efter den 5 september bett om att män inte skulle komma in ensam till henne i sitt rum.

Vittnet – tillika läkaren, gynekologen och obstetrikern – Gianluca Visieri

Han har uppgett att när M2 skulle Rape-Kit-undersökas strax efter den 5 september visade M2 – utan att hon tillfrågats – spontant hur John Österberg undersökte ”hennes körtlar”. M2 var ledsen och förtvivlad. Gianluca Visieri har därvid uppgett att han iakttog hur M2 visade med egna fingrar och händer hur John Österberg gjorde undersökningen av henne och iakttog då hur M2 gjorde vissa specifika rörelser med sina fingrar, rörelser som man får lära sig på läkarutbildningen för hur en sådan undersökningen ska gå till (rätten, som sett läkarens visade rörelser, uppfattar dem som närmast ett fladdrande med fingrarna, liknande vertikalt ”pianospelande” över halsregionen). Endast läkare får utföra gynekologiska undersökningar.

Vittnet, sjuksköterska och vårdledare sedan 2005, Camilla Johansson

Hon minns inga detaljer kring händelsen i mars. John Österberg hade blivit avstängd på grund av uppgifter om en undersökning i underlivet.

Det är ingen fast rutin att det krävs två personal vid undersökning av en patient.

Hon har pratat med flera personer i personalen om vad som hänt.

Vittnet, nattskötare, Maine Wassberg

Hon känner endast till vad som pratats om i fikarummet, att det var två tjejer som anmält John Österberg. Det är svårt att generalisera om olika patienters symptom vid olika diagnoser.

Vittnet Olga Andersson

Hon har aldrig hört talas om en händelse under våren innan John Österberg blev häktad. M2 behövde ingen Phenergan. Hon hade inget behov av Phenergan eftersom hon sov.

Vittnet, undersköterskan, Katharina Garrick

Hon träffade John Österberg den 5 september ”på golvet” i högst 1 ½ minut.

DOMSKÄL**Skuldfrågor**Bakgrund

För straffansvar krävs att det presenterade processmaterialet är av sådant slag att det medför slutsatsen att det är ställt utom rimligt tvivel att det åklagaren påstått inträffat också med uppsåt från den åtalade inträffat.

Som så ofta i denna typ av utredningar saknas det åsyna vittnen, teknisk bevisning som binder en gärningsman, att de omstridda händelserna ägt rum i ett stängt rum där det inte förekommit någon utlösning eller ens uppgifter om ”hud mot hud” eftersom John Österberg enligt uppgift burit gummihandskar den 5 september 2021.

Som Högsta domstolen angett i mål avseende sexbrott utesluter inte avsaknaden av åsyna vittnen eller teknisk bevisning fällande dom. Uppfyller en målsägandes utsaga ett antal kriterier som går att kontrollera i kontrollerbara delar samt vittnens iakttagelser av målsägandena reaktioner, uppgifter och beteenden efter en händelse kan det vara tillräckligt stöd för en fällande dom¹.

Tingsrättens bedömningar*Handskar?*

Utredningen har i inte ringa utsträckning rört frågan om handskar. De handskar som påträffats har uppenbarligen inte varit aktuella omtalade ”gummihandskar”, eftersom

¹ Se exempelvis NJA 2010 s. 671 och 2017 s. 317 I och II

DNA-utredningen i den delen visar att fynden inte alls kommer från vare sig John Österberg eller någon av målsägandena i målet. Av beslagsprotokoll (2021-5000-BG107316-5, förundersökningsprotokollet s. 390) framgår att det togs i beslag ett par blåa gummihandskar som anträffades i en kanylburk i behandlingsrummet på avdelning 27 på Gävle sjukhus den 6 september 2021 kl. 12.27.

Av det anförda följer att det på presenterad utredning inte går att dra några säkrare slutsatser hur lång tid som förflutit mellan ifrågasatt brott och till den tidpunkt då rummet undersöktes efter fynd som kan vara av betydelse för utredningen om brottsmisstanken. Det är utifrån uppgifter i utredningen inte osannolikt att det förflutit åtskilliga timmar från ifrågasatt brott till dess handskarna beslagtogs.

Presenterad utredning ger inte alls svar på om påträffade, eller avsaknaden av, handskar kan vägleda tingsrätten vid bevisvärderingen av omstridda misstankar, eftersom utredningen inte ger svar på vem som städar behandlingsrummet, när eller hur ofta.

Tingsrätten antecknar härutöver att utredningen inte medger slutsatsen att gummihandskar, eller andra typer av handskar, användes vid undersökningarna av M1, eftersom presenterad utredning inte ger klart svar på denna fråga. Tingsrätten har inte identifierat någon fråga vare sig till John Österberg eller M1 i denna detalj.

Uppgiften från vittnet och polismannen Malin Larsson om att M2 för henne i anslutning till anmälan den 6 september uppgav att John Österberg ”hade handskar på sig” är den enda uppgiften som tyder på att John Österberg haft handskar på sig vid den av M2 omtalade händelsen den 5 september. Oklart dock vad för typ; gummihandskar, plasthandskar, skinnhandskar eller vad? Någon närmare fråga om färg har inte heller ställts, än mindre något svar från M2. Någon egentlig anledning att betvivla att John Österberg hade blåa gummihandskar på sig vid den av M2 omtalade händelsen saknas emellertid.

Av det anförda följer att närmare slutsatser om frågan om gummihandskar använts, eller att det inte påträffats blåa gummihandskar som kan knytas till den av M2 omtalade händelsen den 5 september, inte kan göras.

Det antecknas att samtliga parter och biträden i sina argumenteringar och framföranden utgått ifrån att handskar faktiskt använts vid samtliga tre omstridda händelser. Av försiktighetsskäl utgår tingsrätten vid den vidare analysen att John Österberg vid undersökningar i sitt arbete använde för undersökningar avsedda blåa gummihandskar. Annat är inte visat och under alla omständigheter talar avsaknaden av andra uppgifter i viss mån för den rimliga slutsatsen att (blåa) plast- eller gummihandskar regelmässigt används vid undersökningar. Hade så inte varit fallet är det dessutom ett rimligt antagande att föreställa sig att såväl M1 som M2 särskilt hade uppmärksammat detta i sina berättelser. De har de inte gjort.

M1

M1 har berättat om två händelser. Den ena avseende ”urinvägsinfektionen” och den andra avseende ”körtelundersökningen”.

M1 har inte uppfattat gärningarna som övergrepp eftersom hon uppfattat undersökningarna som medicinskt motiverade undersökningar. Det innebär att iakttagelserna av M1 skiljer sig från t.ex. en redan traumatiserad målsägande.

M1:s iakttagelser och reaktioner kan också förväntas vara annorlunda annars. M1 har inledningsvis inte uppfattat att undersökningarna av vare sig hennes anal eller underliv kunde ifrågasättas. Hennes reaktioner och iakttagelser utgick från hur adekvata rektala och gynekologiska undersökningar går till.

Vad gäller urinvägsinfektionen har M1 uppgett att fokus var att undersöka henne i syfte att få medicin mot denna infektion. Det har John Österberg själv uppgett och det har flera vittnen omnämnt. Först när John Österberg får frågan om varför M1 skulle ha hittat på dessa uppgifter som han ändrat sig och säger sedan att M1 ville ha Stesolid men inte fick det. M1 nämnde för vittnet Britta Eklund att hon genomfört gyn-

undersökningen i syfte att kunna få medicin för infektionen och således inget annat skäl.

Vittnena Emma Andersson, Britta Eklund och Emma-Maria Ström-Lindgren stödjer M1:s uppgifter om att fokus var att M1 skulle erhålla medicin för infektionen. Inget annat.

Britta Eklund och Emma-Maria Ström-Lindgren har lämnat uppgifter som stödjer uppfattningen att M1 var förtrolig med John Österberg och hade ett särskilt förtroende för John Österberg.

Vidare har vittnena uppgett att M1, sedan det successivt uppenbarats för henne att undersökningen kunde ifrågasättas, försvarat John Österberg och gett uttryck för att John Österberg inte skulle råka illa ut eftersom ”han bara hade lytt läkarens order”.

Utredningen medger inte slutsatsen att någon läkarorder om gynekologisk undersökning för urinvägsinfektion har lämnats. Tvärtom ger utredningen snarare det intrycket att frågan om medicin för infektion skulle anstå till rondens dagen efter.

Även om sådan order hade getts är det tingsrätten slutsats att John Österberg under inga omständigheter vare sig har behörighet eller befogenheter att genomföra gynekologisk undersökning. Det framgår av vittnesförhöret med gynekologen och obstetrikern Gianluca Visieri och det har John Österberg under alla omständigheter som utbildat sjukskötare insett.

Tingsrätten konstaterar att det är först efter händelsen i mars 2021 som M1 erhåller uppgifter som gör att hon börjar förstå att det som hänt även i januari 2021 kunde ifrågasättas. Det sker i ett polisförhör med henne. Efter det görs anmälan av polisen avseende händelsen i januari 2021.

Vad gäller rektala undersökningen i januari 2021 stöds hennes uppgifter av att hon drabbades av krampanfall och erhöll därför Stesolid genom rektallösning. Vid denna

händelse önskade M1 mer Stesolid. M1:s uppgifter om undersökning av ”körtlar” som biverkning eller symptom på grund av den rektala Stesolid-lösningen har M1 inte pratat om förrän med polisen i anledning av händelsen i mars 2021. M1 har helt enkelt inte tänkt på den händelsen som ett övergrepp förrän hon blir varse att så kunde vara fallet, sedan hon hördes av polisen efter händelsen i mars. Då var hon redan utskriven.

M1:s uppgifter är konkreta och detaljerade; ”undersöka körtlar för att kontrollera biverkningar”. Uppgifterna får stöd av M2:s uppgifter som är lika konkreta och detaljerade som M1:s; båda målsägandena omtalar misstanke om ”biverkningar” och ”symptom” samt undersökningar avseende just ”körtlar”.

I de delar M1:s uppgifter har kunnat kontrollerats har de således stämt.

M1:s uppgifter präglas inte av några uppenbara överdrifter. Hon har således omtalat en kortare penetration av vagina samt att John Österberg avlutat sitt agerande när hon upplyst honom att det gjorde ont.

Inte heller innehåller M1:s berättelse oförklarliga eller motsägelsefulla moment som inte blivit förklarade.

M1 har berättat om för henne jobbiga och mindre smickrande omständigheter. Hon har därvid uppgett att hon drabbats av ett missbruk och att hon varit på behandlingshem för detta missbruk, att hon tidigare varit utsatt av övergrepp från en vän, att hon varit arg, utåtagerande och att polisen därför varit tvungen att ta med sig henne till psykiatri för vård i mars 2021. Hon har erkänt att hon inte varit en följsam mönsterpatient utan har tjatat på personalen och har krävt med Stesolid för sina besvär.

Några motiv för M1 att ”sätta dit” John Österberg saknas helt. Hon har ju tvärtom försvarat John Österberg inför vittnen. Hon har skyllt på läkaren som orsaken till undersökningen i mars. John Österberg hade ju för henne uppgett att han hade varit i kontakt med bakjouren innan undersökningen. Hon gjorde inte själv anmälningarna

avseende vare sig händelsen i mars eller januari samma år. Det var sjukhuset som anmälde i mars och det var polisen som upprättade anmälan avseende händelsen i januari.

När hon hördes av polisen var hon tillbaka i sin hemstad långt härifrån och hon har inte varit förnyat inlagd på avdelningen sedan utskrivningen.

M1:s berättelser duger således som uppgifter som kan ligga till grund för bedömningen tillsammans med andras uppgifter om iakttagelser.

De iakttagelser som omvittnats av M1 är att M1 uppvisat viss skepticism över att det kan vara så som de andra säger. M1 har gett uttryck för en långsam process som successivt lett till insikt. Vittnena Britta Eklund och Emma-Maria Ström-Lindgren har bekräftat denna bild.

Emma-Maria Ström-Lindgren har omvittnat att M1 saknat en kudde den 5 mars 2021 och att hon återfann en kudde i det låsta undersökningsrummet när hon letade efter öronproppar åt M1. Undersökningsrummet måste öppnas med nyckel. Den omständigheten utgör viss bevisning för att M1 faktiskt varit i undersökningsrummet och således i viss mån för åtalet, men just denna detalj saknar tyngd för åtalet.

M2

Händelsen ligger närmare i tiden. Hon framstår som fortfarande varandes i chock. Hon beskrev sin reaktion med skepticism och misstänksamt. Hon har gett uttryck för att hon ändå var på sjukhus och därför gjorde vad hon blev tillsagd av vårdpersonalen. Detta förhållande har uppenbarligen plågat M2 extra mycket, vilket tydligt manifesterats under förhören med henne. Det har varit tydligt för M2 att det var svårare att berätta om vissa moment än andra moment. Det förhållande att hon blivit ombedd att naken ställa sig på alla fyra på britsen i undersökningsrummet har hon uttryckt som värre för henne än själva penetrationen av hennes vagina. Varför kan det endast spekuleras i. En möjlig förklaring kan vara att situationen kan ha upplevts som avgjort mer sexuell med John Österberg bakom henne när hon penetrerades av hans

finger. Det var just denna detalj som M2 beskrivit och som ledde till upplevelsen och misstänksamheten om att det inte var fråga om en medicinsk undersökning.

M2:s uttryck för tveksamhet om att ställa frågor till personalen om denna undersökning var medicinskt motiverad är begriplig. I den situation M2 befann sig, svårt sjuk och i en uppenbar beroendeställning till all personal, är det fullt logiskt och begripligt att en patient tvekar att prata om vad hon upplevde.

M2:s uppgifter präglas liksom M1:s uppgifter av konstans; via vittnet Beatrice Svenssons, gynekologen Gianluca Visieri, polisförhören och berättelsen i tingsrätten.

Hennes berättelse saknar flera delar som går att kontrollera. Uppgiften att hon önskade något som dämpade hennes ångestattacker har emellertid gått att kontrollera via förhörsuppgifter.

Även M2:s uppgifter om en förebyggande spruta har verifierats i vittnesförhör. Uppgiften att Phenergan-injektioner aldrig ges i förebyggande syfte saknar rätten anledning att ifrågasätta. Redan denna uppgift att injektionen ska ges i förebyggande syfte är en detaljerad uppgift som är ägnad att misskreditera John Österberg.

Även uppgiften att John Österberg den 5 september 2021 ”tog över” från Beatrice Svensson, som inte ville lämna henne ensam, är en verifierad detaljuppgift.

M2:s uppgift om medicinering som föranleder misstankar om biverkningar som kräver kontroll av körtlar är således ett modusoperandi som John Österberg knyts till. I båda fallen, M1 såväl som M2, har undersökningarna lett till invärtes undersökningar i tre fall; anus i ett fall och vagina i två fall. Uppgifterna är mycket specifika och det är svårt för tingsrätten att inte tillmäta just dessa specifika uppgifter stor bevisverkan vid bedömningen om det kan anses vara ställt utom rimligt tvivel att John Österberg begått gärningarna.

Inte heller M2:s uppgifter innehåller några självklara motsägelser eller oförklarliga moment. M2 har härutöver lämnat utlämnande uppgifter om sitt eget mående.

Några motiv för M2 att falskeligen vilja tillvita honom besvärande uppgifter saknas.

Sammantaget duger således även M2:s berättelse för att tillsammans med andra uppgifter ligga till grund för bedömningar i målet.

Vittnena Malin Larsson, Beatrice Svensson, Kenneth Gottschalk samt Sven Didricksson stödjer alla M2:s uppgifter. Det antecknas att personal pedagogiskt gjort skillnad på mående och sinnesstämning. Ofta blandas sinnesstämning ihop med mående eller humöret i det vardagliga talet. Enligt tingsrättens bedömning är det fullt rimligt att vårdande personal på en psykiatrisk klinik med tiden och i utbildningen blir skickliga på att göra iakttagelser och bedömningar av patienter utifrån dessa begrepp. Det är således fullt rimligt att de gör distinktion mellan mående och sinnesstämning.

Tingsrätten uppfattar att vittnena beskriver att M2:s mående efter den 5 september 2021 inte var påtagligt förändrat, och har då åsyftat orsaken till att hon var inskriven på kliniken; ångesten.

Personalen har däremot beskrivit en förändring av M2:s sinnesstämning efter händelsen. Hon var således ledsen, som hon inte hade varit innan. ”Jätteledsen, förtvivlad” har Beatrice Svensson omvittnat. Vidare har Beatrice Svensson beskrivit hur M2 efter händelsen uppehållit sig på sitt rum och att hon ville ha rummet låst.

Beatrice Svensson har omvittnat att M2, när hon fick läsa i tidningen att John Österberg varit misstänkt även tidigare, var upprörd och förvånad och ”kunde inte förstå hur det kunde förhålla sig på det här sättet” samt att det gjorde M2 ännu mer ledsen när hon insåg att det inte hade behövt hända.

Beatrice Svensson har också omvittnat hur M2 reagerade när M2 började inse att undersökningen inte var medicinskt motiverad. Beatrice Svensson har gett uttryck för

att det var där och då man kunde se på M2:s reaktion att det var fel. M2 hade blivit inte endast ledsen men också rädd för att ingen skulle tro på henne.

Sven Didricksson har omvittnat att M2 gav uttryck för rädsla om sin framtida sexualitet.

Kenneth Gottschalk har uppgett att M2 efter händelsen inte ville vara ensam ”med någon man i alla fall”.

Olga Andersson är ensam om att uppge att M2 verkade må lite bättre. Hon hördes av polisen den 29 september och, vilket hon framhållit, är naturligt eftersom ångesten förväntas dämpas inom 14 dagar vid och under behandling. Olga Anderssons uppgifter saknar således mer relevans för frågan om sinnesstämning i direkt anslutning till den 5 september. Den slutsatsen stärks av det förhållandet att hon är nattsköterska och det är därför rimligt antagande att hon inte haft möjligheter att göra så många relevanta iakttagelser för bedömningen i målet.

Malin Larssons uppgifter stärker M2:s uttryckta uppfattning att M2 ifrågasatte ”vårdapparaten” som sådan snarare än just John Österberg samt att M2 upplevde sig mycket kränkt.

Läkaren Gianluca Visieris har uppgett att M2 spontant, och således utan närmare reflexioner om vad eller hur hon gör, visar hur man gör undersökning av körtlar; hur, var och i vilken ordning undersökningen av körtlar görs.

Vad gäller tiden på dygnet har det varit möjligt för John Österberg att begå brotten. Undersökningarna har således skett kvällstid då det kan antas att endast akuta undersökningar behöver göras. Situationen på avdelningen har varit ansträngd i den meningen att det har varit mycket att göra samtidigt som det har getts uttryck för underbemanning. Flera vittnen har beskrivit irritation över John Österbergs omotiverade frånvaro på arbetsplatsen över tid. När John Österberg varit frånvarande har det således väckt den vanliga irritationen hos medarbetarna, men inte inneburit

någon annan misstänksamhet. För att komma in i undersökningsrummet har det krävts nyckel, dvs. inte exempelvis någon tagg. Målsägandena har varit nakna i underdelarna och även om någon hade kommit in oanmäld i rummet utan att knacka hade John Österberg själv varit helt påklädd och kunnat förklara målsägandenas belägenheter. Det är upplyst att det till rummet finns en skyltanordning som kan varieras mellan ”LEDIGT” till ”UPPTAGET”. Därtill tillkommer oron för målsägandena att inte bli trodda även om de berättade om de verkliga förhållandena. Vidare är det upplyst att rummet befinner sig tre våningar upp från markplan och att det i rummet finns utrustning som skyddar från insyn utifrån.

Tingsrätten finner det mindre övertygande, snarare helt obegripligt, att John Österberg – som enligt hans egna uppgifter varit falskt anklagad av M1 och som uppmanats av arbetsledning och andra att som man inte vara ensam med en kvinnlig patient – ändå väljer att låsa in sig ensam i ett rum med M2. Tingsrätten har mot denna bakgrund svårt att ta till sig John Österbergs synnerligen irrationella beteende. Den enda slutsatsen som kan dras är att John Österberg i sitt beslutsfattande i detta avseende inte styrts av rationella överväganden utan snarare av andra skäl.

Olga Andersson har omvittnat att John Österberg velat ge M2 mer ångstdämpande medicin trots att M2 sov och därmed var helt omotiverat, och att Olga Andersson ansåg att John Österbergs agerande var så anmärkningsvärt att hon kontaktade läkare och kollegor om det verkligen var nödvändigt med ytterligare medicineringar beträffande en sovande patient.

Tingsrätten, som saknar anledning att ifrågasätta John Österbergs åberopade vittne, finner uppgifterna anmärkningsvärda och obesvarade av John Österberg.

John Österbergs invändningar

Halsmandlar på grund av förkylningssymptom

John Österberg har uppgett att han undersökt M2:s halsmandlar endast på grund av förkylningssymptom, framstår som osannolikt eftersom det vid denna tidpunkt befann

sig Sverige i en samhällsfarlig Coronasmitta. Det är omvittnat att de avdelningar som är aktuella på psykiatriska kliniken haft utbrott av Coronasmitta som medfört svåra personal- och patientsituationer innefattande bl.a. och allvarliga bemanningsproblem inklusive omplaceringar. Trots detta har John Österberg inte ombesörjt att M2 blivit testad för just Corona. John Österbergs, legitimerad sjukskötare, uppgivna förklaring – ”tänkte inte på det” – övertygar inte och duger inte som förklaring.

Målsägandenas diagnoser

John Österberg är inte läkare och han sätter inga diagnoser.

John Österberg har inte haft möjlighet att inse eventuella diagnoser på annat sätt än att läsa sig till dem i läkarjournaler. Flera vittnen som är sjuksköterskor/-skötare eller undersköterskor/-skötare har i målet uppgett att de inte känner till diagnoser eller anser sig böra känna till diagnoser på olika patienter, eftersom de behandlar symptom och inte diagnoser. Inte något vittne har omvittnat att de känt till vare sig M1:s eller M2:s eventuella diagnoser.

Utrett är att M1 inte var och är inte är diagnosticerad vare sig med borderline eller emotionell instabil personlighetsstörning som John Österberg konsekvent under huvudförhandlingen antytt. M1 är diagnosticerad bipolär och autistisk. Tingsrätten avfärdar således misstankar om att M1 haft vanföreställningar eller skulle ha uppträtt manipulativt på grund av antydda diagnoser.

M2 har inte heller hon någon diagnos som skulle kunna medföra tveksamheter om deras förmåga att se och tolka omvärlden på ett korrekt sätt.

Sjuka personer kan inte bedömas vara mindre trovärdiga endast därför att de är sjuka. Vissa sjukdomstillstånd, som t.ex. psykoser kan emellertid väcka den typen av tvivel som John Österberg väckt om trovärdighet. Men så är inte fallen här. John Österbergs förklaringar om manipulativa beteenden eller uppmärksamhetstörst som förklaringar till målsägandenas uppgifter i anmälningarna underkänner således tingsrätten.

Rykten

M2 ska ha hört rykten om händelsen med M1 och därför har hon berättat snarlikt som M1. M1 och M2 ska således enligt John Österberg haft möjligheter att prata ihop sig.

I den delen konstaterar tingsrätten att endast Camilla Johansson omvittnat någon mer ryktesspridning men att inte något annat vittne omvittnat mer omfattande ryktesspridning.

Camilla Johansson har uppgett att hon kände till händelsen i januari endast i grova drag. Inte något vittne som var personal har känt till händelsen i januari eftersom den händelsen anmäldes av polisen under förhör med M1 sedan hon skrivits ut. Däremot har det framgått att Camilla Johansson efter händelsen i september samtalat med John Österberg om händelsen i januari och efter det att lokaltidningar börjat skriva om händelsen. Anmärkningsvärt i sammanhanget är att Camilla Johansson inte kunnat ange en enda detalj om vare sig marshändelsen eller januarihändelsen. Det är uppenbart att Camilla Johansson inte kände till någon januarihändelse. Inte heller övertygar Camilla Johansson om att kunna hålla isär mars eller septemberhändelserna med ”vad hon har hört”.

Camilla Johanssons uppgifter står i bjärt kontrast till övrig personals omvittnade sekretesskultur på kliniken; frånvaron av information. Frånvaron av närmare detaljerade beskrivningar om vare sig händelseförlopp, förmenta motiv till undersökningar eller närmare konkreta detaljer om hur undersökningarna gått till.

Utredningen visar att M1 och M2 aldrig legat inne för vård samtidigt. De bor inte i samma stad utan långt ifrån varandra. De har inte samma bakgrund. De har inte samma intressen och synes leva helt olika liv i helt olika livssituationer. De har endast en gemensam nämnare; de har båda varit inlagda inom psykiatri i Gävle.

Mot bakgrund av vad som framkommit i utredningen är det således helt uteslutet att M1 och M2 i maskopi spelat reaktioner inför så många vittnen, och lämnat falska uppgifter i sådan grad att de manipulerat en hel utredningsverksamhet. Den slutsatsen

stärks slutgiltigt och definitivt av att M1 tvärtom *försvarat* John Österberg inledningsvis. En annan fråga som alltså är obesvarad är för vilket syfte i sådant fall målsägandena lämnat för John Österberg besvärande uppgifter? För vad? Vad har målsägandena tjänat på detta? Tingsrätten underkänner därför John Österbergs förklaringar om rykten som skulle ligga till grund för målsägandenas uppgifter.

Andra anmälningar

John Österberg har uppgett att M1 inte är trovärdig eftersom hon gjort flera anmälningar avseende sexuella övergrepp och det faller på den ”statistiska orimligheten” att en person kan vara utsatt så frekvent som M1.

Det är upplyst av åklagaren att det är fråga om fem händelser.

Det är fråga om två händelse 2016. Den första gäller en våldtäkt som målsäganden inte ville fullfölja och den anmälan upprättades av polisen under utredning om annat relationsvåld och som misstänkt avsågs hennes dåvarande sambo.

Den andra anmälan upprättades av polisen i samband med en handräckning. M1 gjorde då inte själv anmälan eller tog inte själv kontakt med polisen. Anmälan avsåg ett övergrepp där hon inte vet vem eftersom hon var så påverkad att hon var medvetslös.

En händelse 2017, och som ledde till åtal och fällande dom mot en person avseende flera målsäganden, avsåg otillbörligt tillskansande av sex av berusade personer.

Ett ärende 2019 avsåg ifrågasatt våldtäkt under en fest där målsäganden varit påverkad.

Den sista anmälan innan de nu aktuella anmälningarna avser den händelse som M1 i förtroende berättade för John Österberg. Det var den händelsen som ledde till att M1 i sitt dåliga mående tog omfattande mängder narkotiska preparat och så småningom hamnade på den avdelning där John Österberg jobbade. Inte heller den anmälan har M1 drivit för polisen, utan det är polisen själv som upprättat den anmälan, en anmälan

som M1 enligt uppgift från åklagaren var så ambivalent att medverka i, att den har lagts ned.

Tingsrättens bedömning är att det inte framstår som anmärkningsvärt att missbrukande kvinnor är särskilt sårbara och utsatta för sexuella övergrepp och att en av fem anmälningar lett till fällande dom kan antas vara en anmärkningsvärt hög lagföringsprocent i förhållande till anmälda brott och talar snarare för trovärdighet och tillförlitlighet än det motsatta.

Tingsrätten, som finner att M1:s vägran att besvara relevanta frågor i viss mån är besvärande för åtalet. Uppgifterna i denna rubricerade del av åtalet har åklagaren upplyst tingsrätten med.

Å andra sidan kan M1:s vägran att besvara frågorna snarare visa att hon genom sin inställning uppvisat integritet och gränssättning. Någon mer avgörande betydelse för eller mot åtalet kan inte dras av M1:s förhållningssätt till dessa för åtalet mer perifera frågorna. Att M1 anmäler brott i högre utsträckning än andra kan möjligen snarare visa högre anmälningsbenägenhet hos M1 och därför bevis på högre integritet eller att hon faktiskt är mer utsatt än genomsnittet av befolkningen. Tingsrätten ser inte heller det som anmärkningsvärt att ca 20 % av de M1 anmälda sexualbrotten lett till lagakraftvunnen lagföring.

M1:s uppgifter är även i de delar hon svarat något mer torftiga än M2:s uppgifter, utan att för den skull i centrala uppgifter för åtalet kunna karaktäriseras som vare sig vaga eller fragmentariska.

M1:s relativa torftiga utsaga i förhållande till M2:s kan närmast förklaras av hennes sjukdomar och hennes utsatthet och behöver inte betyda att hon inte kan bedömas trovärdig eller att hennes uppgifter inte kan tillmätas tilltro. M1:s utsaga ska bedömas utifrån de förutsättningar som hon haft och har.

Varje målsäganden reagerar på unika sätt och det finns ingen mall som målsäganden kan stoppas in i ”hur de bör uppträda” efter ett ifrågasatt sexuellt övergrepp.

De diagnoser M1 drabbats av ger inga farhågor om vanföreställningar vare sig i januari eller mars 2021.

Däremot visar utredningen att M1 mådde psykiskt dåligt som berodde på avtändning från missbruk av narkotikaklassad medicin och således var särskilt utsatt och skör.

Av det anförda följer att det kan antas att det är mer rimligt antagande att den som utsätter sig för ett destruktivt missbruksliv har svårare att värna sin personliga integritet i allmänhet och är du dessutom kvinna och missbrukare är det ett rimligt antagande att kvinnor riskera att utsättas för även otillbörliga sexuella beteenden i högre utsträckning än kvinnor med socioekonomiskt stabila förhållanden utan missbruk.

Av det anförda avfärdar således tingsrätten John Österbergs invändning att M1 inte är en trovärdig person, att hennes berättelse inte är trovärdig eller att hennes uppgifter därmed inte heller skulle vara tillförlitliga endast därför att hon tidigare under fem tillfällen sedan 2016 figurerat som målsäganden i sexualbrottsutredningar.

Sammantagen bedömning av John Österbergs invändningar

John Österberg har varken med respektive invändning, eller ens sammantaget av alla invändningar, ruckat på den övertygande bevisning som åklagaren lagt fram och som består av målsägandens trovärdiga och tillförlitliga uppgifter och som stöds av omfattande stödbevisning.

Frivilligt?

Målsägandena har var och en med eftertryck gett uttryck för att de med full insikt om behörigheter, befogenheter och avsaknaden av medicinskt, vetenskapligt eller beprövad erfarenhet motiverade ”undersökningar”, inte frivilligt låtit John Österberg undersöka vare sig genitalier eller anus.

Det råder därför inte någon tvekan om att målsägandena inte, i straffrättslig mening, frivilligt låtit sig undersökas.

Medicinskt motiverade gärningar?

Av vittnet läkaren i gynekologi Gianluca Visieri är det endast vissa läkare som är behöriga att utföra gynekologiska undersökningar. John Österberg är inte läkare. I den meningen är det därför uteslutet att John Österbergs ageranden varit medicinskt motiverade.

John Österberg har hävdatt att undersökningen av ”körtlar” varit medicinskt motiverade utifrån de förhållanden som rådde vid respektive tillfälle. Sålunda har John Österberg uppgett falska motiv till att undersöka M1:s anus i mars 2021, falska motiv för att undersöka M1:s underliv i januari 2021 samt uppgett falska motiv till att undersöka M2:s underliv i september 2021. Vittnet läkaren, gynekologen och obstetrikern Gianluca Visieris uppgifter visar också att de inte varit medicinsk motiverade heller ur dessa aspekter.

Utredningen visar i stället att John Österberg förmått vilseleda såväl M1 som M2 att genomföra inte medicinskt motiverade undersökningar.

Vid sådant förhållande har varken M1 eller M2 genom ord eller handling gett uttryck för frivillighet.

Missbruk av patients beroendeställning?

Det är en absolut grundläggande för en patients tilltro till sjukvårdens personal att dess personal agerat professionellt och inte agerar otillbörligt mot någon patient.

Patienten får bedömas vara i beroendeställning till personalen på sådant sätt att patienten normalt inte har vare sig förmåga eller insikter om vad respektive personalkategori får eller inte får göra med patienten. Patienten är utlämnad till personalen och måste också kunna lita på personalens professionalitet och att den *dels*

iakttar såväl behörigheter som befogenheter, *del*s agerar utifrån vad som av vetenskap och beprövad erfarenhet är motiverat.

John Österbergs har inte iakttagit vare sig vetenskap, beprövad erfarenhet eller professionellt uppträdande och har utnyttjat M1.s beroendeställning.

Av det anförda följer att John Österberg inte kan undvika straffrättsligt ansvar för någon av de tre åtalade gärningarna.

Det antecknas att åklagaren beträffande M2 inte gjort gällande annat lagrum än 6 kap 1 § 1 st 1 meningen brottsbalken.

Hur ska övergrepp bestående i fingrar i slidor och anus rubriceras?

Det är fråga om tre fall av någorlunda varaktiga beröringar med klart sexuell prägel som utgör sexuella handlingar som med hänsyn till kränkningarnas allvar är jämförliga med samlag, 6 kap 1 § 1 stycket brottsbalken.

Det är inte fråga om flyktiga beröringar i något fall.

Handlingarna har påtagliga sexuella präglningar samt ägnade att tydligt kränka målsägandenas sexuella integritet.

Det är fråga om otillbörliga beteende av patienter som är svårt sjuka, sköra och målsägandena har därför befunnit sig i särskilt utsatta beroendesituationer i förhållande till sjukvården i allmänhet och i förhållande till John Österberg i synnerhet.

Agerandena har därför varit ägnade att allvarligt kränka redan sjuka och utsatta människor.

Mot bakgrund av dessa omständigheter är kränkningarna så allvarliga att andra rubriceringar än våldtäkt i tre fall kan därför inte komma ifråga.

Straffvärde?

För våldtäkt stadgas fängelse mellan 2 år och 6 år.

I 9 kap 1 § 2 stycket brottsbalken stycket stadgas att vid bedömning av straffvärdet skall – för den händelse dessa omständigheter inte beaktats inom ramen för vald rubricering – beaktas den skada, kränkning eller fara som gärningen inneburit samt gärningsmannens avsikter, insikter och motiv. Det ska särskilt beaktas om gärningen inneburit ett allvarligt angrepp på någons liv eller hälsa eller trygghet till person.

Stadgandet pekar mot att straffvärde i princip är att likställa med ett brotts svårhet.

Huvudelementen vid en straffvärdebedömning får likställas den skada som förorsakas samt gärningsmannens skuld.

Skada?

Här avses fråga om skador som drabbar målsägandena.

Det är omvittnat hur framförallt M2 tog extra skada av övergreppet när hon som omvittnats isolerade sig på sitt behandlingsrum.

Kränkning?

Här avses fråga om kränkningar utöver den skada som innefattas i rubriceringarna. Tingsrätten bedömning är att kränkningen av målsäganden typiskt sett får anses vara högre för en patient inom psykiatri som dessutom får bedömas ha större svårigheter att värja sin integritet och känner sig utlämnande till personer de är i beroendeställning till. John Österberg har känt till målsägandenas utsatthet, deras diagnoser och i förekommande fall självmordstankar. Att utsätta målsägandena under dessa omständigheter på det sätt som nu skett utgör typiskt sätt kränkningar som klart överstiger vad som annars är gängse.

Fara?

I brist på närmare utredning är det svårt för tingsrätten att bedöma faran för ytterligare konsekvenser för målsägandena, men rent typiskt kan det antas att målsägandena

utsatts för faror genom John Österbergs handlingar i den meningen att målsägandena kan antas regrediera i sina sjukdomar.

John Österbergs avsikter, insikter och motiv?

Här avses graden av skuld. Utredningen medger inte annan slutsats än att John Österberg har agerat med avsiktssuppsåt vid samtliga tre tillfällen. Skuld för respektive gärning är därför påfallande högre än andra uppsåtsformer.

Allvarliga angrepp på målsägandenas hälsa?

Målsägandena är redan patienter och var inlagda inom sjukvården för behandling. Det säger sig självt att våldtäkterna utgjorde allvarliga angrepp på deras hälsa och medförde betydande risker för ytterligare försämrad hälsa. Tingsrätten antecknar särskilt att M2 haft dubier kring sin sexualitet i framtiden.

Allvarliga angrepp på målsägandenas tryggheter till personer?

På redan anförda grunder utgjorde våldtäkterna, mot bakgrund av att de var patienter inlagda på ett sjukhus för psykiska åkommor, allvarliga angrepp på målsägandena tryggheter till personer i högre grad än gängse.

Tingsrätten samlade straffvärdebedömning

Vid en samlad bedömning av straffvärdena finner tingsrätten att var och en av brotten har straffvärden överstigande 2 år.

Det samlade straffvärdet bedöms uppgå till fängelse 4 år 6 månader.

Straffmätning?

Vid straffmätningen beaktar tingsrätten att det kan antas att John Österberg drabbas av avsked samt att hans sjukskötarlegitimation kommer att dras in, 29 kap 5 § 7 p brottsbalken.

Vid en samlad bedömning fastställer tingsrätten straffmätningen till fängelse 4 år.

Häktning?

För våldtäkt är inte stadgat lägre straff än fängelse i två år. Det föreligger således bl.a. en presumtion för såväl recidivrisk som flyktfara. Det är inte uppenbart att skäl till häktning saknas. John Österberg ska därför kvarbli i häkte intill dess domen i ansvarsdelarna vunnit laga kraft.

Skadestånd?

Vidd dessa utgångar i ansvarsdelarna ska John Österberg genast betala skadestånd till målsägandena.

M1

Tingsrätten finner skäl att göra en samlad bedömning av de kränkningar M1 drabbats av, trots att det förflutit viss tid mellan övergreppen. Vid en samlad bedömning får hon anses vara skäligen tillgodosedd med 150 000 kr såsom ersättning för kränkning i ett belopp för allt.

Det saknas skäl att frånga yrkade belopp såvitt avser ersättning för sveda och värk.

Om sättet att beräkna yrkade räntor råder inte tvist.

M2

Tingsrätten finner att det finns utrymme att se allvarigare på den kränkning som M2 utsatts för än vad som motsvarar praxis vid våldtäkt av vuxen person. Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att hon får anses vara skäligen tillgodosedd med 120 000 kr i skadestånd för kränkning.

Det saknas skäl att frånga yrkade belopp såvitt avser ersättning för sveda och värk.

Om sättet att beräkna yrkade räntor råder inte tvist.

Sekretess?

Sekretessen avseende målsägandenas identiteter i förundersökning, vad som förevarit under lyckta dörrar samt bilagor i domen avseende målsägandens identitetsuppgifter

ska med stöd av 21 kap 1 § och 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) alltjämt omfattas av sekretess.

Övrigt

Den tilltalade, som begått brott med fängelse i straffskalan, förpliktas betala en avgift till Brottsoffermyndigheten med ett belopp som framgår av domslutet.

Åklagaren har beretts tillfälle att yttra sig över advokaten Christian Forslinds yrkanden.

Ersättningen till målsägandebiträdena och försvararen fastställs till yrkade skäligen belopp.

Kostnaderna av allmänna medel förskjutna utlägg för målsägandebiträden och försvarare i målet ska stanna på staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga

Överklagande senast den 10 december 2021 inges till tingsrätten men ställs till Hovrätten för Nedre Norrland

Mikael Hammarstrand

Avräkningsunderlag bifogas domen

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19930529-0752	Datum för dom/beslut 2021-11-19
Efternamn Österberg	Förnamn JOHN Karl Emil

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2021-09-06	
------------	--

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

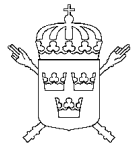
Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Lantmäterigatan 4
Telefon
026-17 67 00

Öppettider
måndag - fredag
09:00-16:00

Postadress
Box 1194
801 36 Gävle

E-post
gavle.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.gavletingsratt.domstol.se

Gävle tingsrätt
B 2768-21

Häktat mål

GÄVLE TINGSRÄTT
H3

INKOM: 2021-10-12
MÅLNR: B 2768-21
AKTBIL: 27

Stämningsansökan

Tilltalade

John Karl Emil Österberg (19930529-0752)

Företräds av advokat Christian Forslind, advokat Daniel Nordfjäll.

- Anhållen i frånvaro 2021-09-06, Gripen 2021-09-06, Häktad 2021-09-10.

Ansvarsyrkanden m.m.

1.1 VÅLDTÄKT

5000-K272375-21

John Österberg har genomfört en sexuell handling som med hänsyn till kränkningens allvar är jämförlig med samlag med NN 8, som inte har deltagit frivilligt, utan har förmåtts delta genom att John Österberg, genom påstående om att handlingen varit medicinskt motiverad, allvarligt missbrukat hennes beroendeställning som patient. Den sexuella handlingen har bestått av att John Österberg stoppat in ett eller flera fingrar i målsägandens underliv.

Det hände den 5 mars 2021 på Lasarettsvägen, Gävle kommun

John Österberg begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 6 kap 1 § 1 st 1 men och 3 men 3 p brottsbalken

1.2 VÅLDTÄKT

5000-K272375-21

John Österberg har genomfört en sexuell handling som med hänsyn till kränkningens allvar är jämförlig med samlag med NN 8, som inte har deltagit frivilligt, utan har förmåtts delta genom att John Österberg, genom påstående om att handlingen varit medicinskt motiverad, allvarligt missbrukat hennes beroendeställning som patient. Den sexuella handlingen har bestått av att John Österberg stoppat in ett finger i målsägandens anal.

Det hände den 21 januari 2021 på Lasarettsvägen, Gävle kommun.

John Österberg begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 6 kap 1 § 1 st 1 men och 3 men 3 p brottsbalken

Målsägande

Sekretess NN 8

Åklagaren för ej talan

Företräds av biträdande jurist Michaela Nyqvist.

Muntlig bevisning

1. Förhör med målsäganden **NN 8** angående hennes upplevelse och iakttagelser av händelsen och om hennes kontakter, till styrkande av de sexuella handlingarna och att de genomförts genom att hon förmåtts uppfatta dem som medicinskt motiverade samt till vederläggande av att NN2 känt till händelserna.
2. Förhör med den tilltalade **John Österberg** som förnekar brott.
3. Förhör med vittnet **Britta Eklund** angående hennes iakttagelser av NN8 den 8 mars 2021 och vad NN8 berättat för henne om den påstådda undersökningen, till styrkande av att John Österberg har genomfört den sexuella handlingen och att NN8 uppfattat den som medicinskt motiverad..
4. Förhör med vittnet **Emma Andersson** angående hennes iakttagelser av NN och vad denna berättat, till styrkande av att NN uppfattat handlingen som medicinskt motiverad, att NN8 haft förtroende för John Österberg i hans yrkesroll, samt till vederläggande av att motbevisa att NN8 velat "sätta dit" John Österberg..
5. Förhör med vittnet **Emma-Maria Ström-Lindgren** angående hennes iakttagelser av NN8 och omständigheterna under kvällen, samt vad NN8 berättat, till styrkande av den sexuella handlingen och att NN8 uppfattat den som medicinskt motiverad.
6. Förhör med vittnet **Anton Haglund** angående samtal under och om jourtjänstgöring den 5 mars 2021, samt om relevanta undersökningar vid urinvägsinfektion, till styrkande av att handlingen inte var ordinerad eller medicinskt motiverad och att NN8 trott att den varit det.

2 VÅLDTÄKT

5000-K1063345-21

John Österberg hargenomfört en sexuell handling som med hänsyn till kränkningens allvar är jämförligt med samlag med NN2, som inte har deltagit frivilligt utan har förmåtts att delta genom att John Österberg, genom påstående om att handlingen varit medicinskt motiverad, allvarligt missbrukat hennes beroendeställning som patient. Den sexuella handlingen har bestått av att John Österberg stoppat in ett eller flera fingrar i målsägandens underliv.

Det hände den 5 september 2021 på Lasarettsvägen, Gävle kommun

John Österberg begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 6 kap 1 § 1 st 1 men brottsbalken

Målsägande

Sekretess NN 2

Åklagaren för ej talan

Företräds av advokat Carina Abrahamsson.

Muntlig bevisning

1. Förhör med målsäganden **NN 2** angående hennes upplevelse och iakttagelser av händelsen och om hennes kontakter, till styrkande av de sexuella handlingarna och att de genomförts genom att hon förmåtts uppfatta dem som medicinskt motiverade samt till vederläggande av att hon känt till händelserna i punkten 1.
2. Förhör med den tilltalade **John Österberg** som förnekar brott.
3. Förhör med vittnet **Malin Larsson**, polis, angående hennes iakttagelser av NN2 vid det inledande förhöret, till styrkande av att John Österberg genomfört den sexuella handlingen med NN2.
4. Förhör med vittnet **Beatrice Svensson** angående hennes iakttagelser av NN2 och vad denna berättade, till styrkande av att John Österberg genomfört den sexuella handlingen med NN2 och att målsäganden förmåtts uppfatta den som medicinskt motiverad.
5. Förhör med vittnet **Sven Didricksson** angående hans iakttagelser av NN2 och vad denna berättade, till styrkande av att John Österberg genomfört den sexuella handlingen och att målsäganden förmåtts uppfatta den som medicinskt motiverad.

3 Muntlig bevisning

1. Förhör med vittnet **Emma Andersson** (vittne även under p 1) angående hennes iakttagelser och upplevelse av samtal på avdelningen efter händelsen i punkten 1.1, till vederläggande av att det gått rykten om detaljer i avseende händelserna i punkten 1.
2. Förhör med vittnet **Sven Didricksson** (vittne även under p 2) angående hans iakttagelser och upplevelse av samtal på avdelningen efter händelsen i p 1.1, till vederläggande av att det gått rykten om detaljer avseende händelserna i punkten 1.
3. Förhör med vittnet **Beatrice Svensson** (vittne även under p 2), angående hennes iakttagelser och upplevelse av samtal på avdelningen efter händelsen i p 1.1, till vederläggande av att det gått rykten om detaljer avseende händelserna i punkten 1.
4. Förhör med vittnet **Emma-Maria Ström-Lindgren** (vittne även under p 1) angående hennes iakttagelser och upplevelse av samtal på avdelningen efter händelsen i p 1.1, till vederläggande av att det gått rykten om detaljer avseende händelserna i punkten 1.
5. Förhör med vittnet **Sophie Klang** angående angående hennes iakttagelser och upplevelse av samtal på avdelningen efter händelsen i p 1.1, till vederläggande av att det gått rykten om detaljer avseende händelserna i punkten 1.
6. Förhör med vittnet **Kristina Kihlström** angående hennes iakttagelser och upplevelse av samtal på avdelningen efter händelsen i p 1.1, till vederläggande av att det gått rykten om detaljer avseende händelserna i punkten 1.
7. Förhör med vittnet **Henrik Larsson** angående hans iakttagelser och upplevelse av samtal på avdelningen efter händelsen i p 1.1, samt vad John Österberg sagt till honom om denna, till vederläggande av att det gått rykten om detaljer avseende händelserna i punkten 1.
8. Förhör med vittnet **Simon Frisk** angående hans iakttagelser och upplevelse av samtal på avdelningen efter händelsen i p 1.1, samt vad John Österberg berättat för honom, till vederläggande av att det gått rykten om detaljer avseende händelserna i punkten 1.
9. Förhör med vittnet **Emil Johansson** angående hans iakttagelser och upplevelse av samtal på avdelningen efter händelsen i p 1.1, samt vad John Österberg berättat för honom, till vederläggande av att det gått rykten om detaljer avseende händelserna i punkten 1.

10. Förhör med vittnet **Kenneth Gottschalk** angående hans iakttagelser och upplevelse av samtal på avdelningen efter händelsen i p 1.1, samt vad John Österberg berättat för honom, till vederläggande av att det gått rykten om detaljer avseende händelserna i punkten 1.
11. Förhör med vittnet **Joakim Pårs** angående hans iakttagelser och upplevelse av samtal på avdelningen efter händelsen i p 1.1, samt vad John Österberg berättat för honom, till vederläggande av att det gått rykten om detaljer avseende händelserna i punkten 1.

**Advokatbyrån
CARINA
ABRAHAMSSON**

Gävle Tingsrätt
Box 1194
801 36 GÄVLE

GÄVLE TINGSRÄTT
H3

INKOM: 2021-10-20
MÅLNR: B 2768-21
AKTBIL: 65

Mål B 2768-21

Parter: Åklagarkammaren i Örebro ./ John Österberg

Målet gäller: våldtäkt

Åtalspunkt 2

På uppdrag av målsäganden, Sekretess NN2, får anföras följande

Ansvarsdelen

Åtalet biträds.

Skadestånd

Målsäganden, NN2, yrkar att tingsrätten måtte förplikta John Österberg att till målsäganden utge skadestånd med sammanlagt 165 000 kronor jämte ränta därå enligt 6 § räntelagen från 2021-09-05 till dess full betalning sker. Yrkat belopp fördelas enligt följande

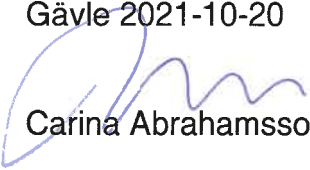
150 000 kronor avser ersättning för kränkning enligt 2 kap 3 § skadeståndslagen.

15 000 kronor avser ersättning för fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur (sveda och värk) enligt 2 kap 1 § skadeståndslagen.

Bevisning

Samma bevisning som åklagaren åberopar i stämningsansökan av 2021-10-12 åberopas såväl i ansvars- som i skadeståndsdelen.

Gävle 2021-10-20

Carina Abrahamsson

Gävle tingsrätt
Via e-post

GÄVLE TINGSRÄTT
 H3

INKOM: 2021-10-20
 MÅLNR: B 2768-21
 AKTBIL: 63

ENSKILT ANSPRÅK B 2768–21

I egenskap av målsägandebiträde för Sekretess NN8 får jag framställa följande enskilda anspråk.

Yrkande

Sekretess NN8 yrkar att tingsrätten förpliktar John Österberg att till Sekretess NN8 utge skadestånd om totalt 318 900 kronor jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 5 mars 2021 till dess att full betalning sker.

Grunder

Det yrkade beloppet avser ersättning för kränkning samt sveda och värk fördelat enligt följande:

Åtalspunkten 1.1: 150 000 kr ersättning för kränkning, 15 000 kr sveda och värk

Åtalspunkten 1.2: 150 000 kr ersättning för kränkning, 3900 kr sveda och värk

John Österberg har genom att utsätta målsäganden för ovan nämnda brott ådragit sig skadeståndsskyldighet. Kränkningen av målsägandens personliga integritet har varit allvarlig. Målsäganden har drabbats av personskada i form av psykiskt lidande till följd utav gärningarna.

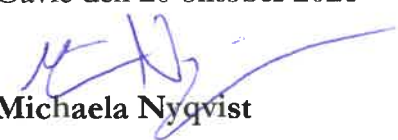
Bevisning

Sekretess åberopar samma bevisning som åklagaren i ansvarsdelen.

Fullmakt från förvaltare bifogas.

STOCKHOLM	UPPSALA	GÄVLE	SÖDERTÄLJE	LINKÖPING	ÖREBRO	VÄSTERÅS
Västmannagatan 4, 5 tr Box 3431 103 68 STOCKHOLM	Kungsgatan 47 D 753 20 UPPSALA	1:a Magsängsgatan 5 803 10 GÄVLE	Nedre Torekällgatan 1 151 72 SÖDERTÄLJE	Stora Torget 2 582 19 LINKÖPING	Nygatan 15 702 10 ÖREBRO	Hällgatan 4 722 11 VÄSTERÅS
Tel: 08 545 275 70 Fax: 08 545 275 75 info@advbyra.se	Tel: 018 600 210 uppsala@advbyra.se	Tel: 026 19 44 55 gavle@advbyra.se	Tel: 08 550 15 550 sodertalje@advbyra.se	Tel: 013 13 13 10 linkoping@advbyra.se	Tel: 019 31 44 88 orebro@advbyra.se	Tel: 021 30 02 20 vasteras@advbyra.se
Arvodeskonto: Plusgiro: 2 99 50-3 Bankgiro: 5572-1484	Arvodeskonto: Plusgiro: 96 08 21-7 Bankgiro: 5431-4703	Arvodeskonto: Plusgiro: 96 08 21-7 Bankgiro: 5431-4703	Arvodeskonto: Plusgiro: 96 08 25-8 Bankgiro: 5431-5023	Arvodeskonto: Plusgiro: 96 08 25-8 Bankgiro: 5431-5023	Arvodeskonto: Plusgiro: 96 08 24-1 Bankgiro: 5431-4984	Arvodeskonto: Plusgiro: 96 08 24-1 Bankgiro: 5431-4984
Klientmedelskonto: Plusgiro: 72 88 36-8 Bankgiro: 579-3419						

Gävle den 20 oktober 2021

Michaela Nyqvist

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.